

POSUDEK

oponenta diplomové práce

Studentka: Bc. Alena Bednářová

Název práce: Život osob s mentálním postižením v kontextu transformace sociálních služeb

Oponentka: Mgr. Tereza Cimrmanová, Ph.D.

Předložená práce obsahuje 81 stran autorského textu, tj. 8 hlavních kapitol.

Studentka zvolila aktuální, mezi studenty málo frekventované téma, při jehož zpracování vycházela z vlastní odborné praxe. Z celé práce je patrná nevšední motivace autorky; text činí dojem, že nebyl psán pouze z povinnosti.

Cíle práce byly formulovány zčásti nekonzistentně (členitě, nepřesně – co do textu ještě patřilo, co už nikoli?), avšak vzhledem k praxi autorky přijatelně. V první kapitole je vymezen pojem mentální postižení. Oceňuji zvláště zdůraznění významu korektní terminologie, respektive velmi dobře zvládnutou etickou rovinu tématu. Jednotlivé pasáže by však bylo vhodné lépe členit – číslovat. Problematika komunikace je kvalitně zpracována ve druhé kapitole, vzhledem k cílům a celkovému zaměření práce však tuto kapitolu vnímám jako nadbytečnou. Kapitola třetí mnohem lépe směřuje k meritu věci – transformaci sociálních služeb. Chybou bylo pojímat otázky transformace takto zešíroka – snaha vysvětlit složité, sociálně politické termíny typu sociální pomoc, sociální zabezpečení nebo sociální podpora příliš nesouvisí s cíli práce a v textu se zbytečně objevují terminologicky sporné informace. Vhodnější by bylo ve zvláštní pasáži jmenovat konkrétní finanční dávky nejčastěji využívané zvolenou cílovou skupinou a pak už se detailně věnovat sociálním službám. V uvedeném výčtu sociálních služeb některé chybí (např. odlehčovací služby), jiné mají nepřesný název z hlediska zákona (podporované bydlení). Ve čtvrté a páté kapitole pak studentka zdařile vysvětlila potřebu transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb. Individuální plánování bylo možno zpracovat stručněji, neboť v kap. 5.3 začal text ztrácet tvar. Logická návaznost kapitol tak byla dále narušena kapitolou o osvojení dítěte s postižením. Obsahově jistě souvisí, ale v této práci by jej bylo vhodnější pouze zmínit. V empirické části se s tématem nijak nepracuje, navíc je citováno ze starých zdrojů a zbytečně chybováno (které zákony nyní upravují problematiku adopce?). Kapitulu o právech osob s mentálním postižením by bylo vhodnější zařadit jinam, ale je kvalitně zpracováno a s tématem práce přímo souvisí.

Cíle empirické části práce jsou v pořádku, zaměření na tzv. přípravné bydlení je dobrou volbou. V terminologii postrádám chráněné bydlení – to by spíše představovalo mezistupeň po bydlení přípravném. Podpory samostatného bydlení v praxi dosahují jen velmi soběstační klienti. Faktem je, že chráněné bydlení je otevřenou otázkou v kontextu deinstitutionalizace (jde o kompromisní záležitost, podobně jako bydlení podporované). Realizované šetření je velmi pěkně strukturované a přináší zajímavé podněty. Z hlediska metod doporučuji opatrnost při užívání termínů obsahová analýza, místy i hermeneutický výklad. Jde o náročné metody s vlastními zákonitostmi. Přínosem je závěrečné shrnutí s diskusí a doporučeními.

Shrnutí a doporučení:

Autorka korektně citovala užité zdroje, avšak mnohé relevantní chybí. Na druhou stranu velmi oceňuji využití vlastních odborných zkušeností. Doporučuji nebát se využívat jich ještě více a možnosti transformace sociálních služeb pro dospělé osoby s MP analyzovat ve větší hloubce. Studentka možná až příliš mnoho věnovala rozsáhlým teoretickým pasážím, které však v celku práce příliš nekonvenují s empirickou částí. Proto doporučuji méně teoretizovat a více využívat osobního potenciálu a kreativity, již autorka bezesporu disponuje.

Závěr:

Diplomovou práci Bc. Aleny Bednářové vnímám jako velmi dobrou. Kvalita jednotlivých pasáží z hlediska odborného kolísá mezi výbornou a dobrou, přínosem by bylo některé zbytečné kapitoly vynechat a více si „vyhrát“ se zkušenostmi z praxe. Jako celek patří text ke zdařilejším právě vzhledem k praxi autorky.

Navrhovaný stupeň hodnocení: velmi dobře

Podnět k obhajobě:

Jak hodnotíte význam chráněných bydlení vzhledem k trendu deinstitutionalizace - z hlediska teoretického (a ideálního) a z hlediska reálné praxe?

V Praze dne 28. července 2016

T. Cimrmannová

